

Den sidste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af lovforslag nr. L 63: Forslag til lov om ændring af lov om hjemmesygeplejerskeordninger. (Indførelse af mulighed for privat hjemmesygepleje).

Af indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen).

(Fremsat 29/1 2002).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ester Larsen (V):

Folketinget har set det her lovforslag før, men i denne omgang ser jeg mere fortrøstningsfuld hen til behandlingen af det end tidligere.

Formålet med lovforslaget er stadig det samme, nemlig at skabe mere fleksibilitet og nye udviklingsmuligheder i løsning af de kommunale opgaver. Samtidig åbnes der mulighed for, at kommuner kan skabe større valgfrihed for den enkelte borger ved, at der kan tilbydes flere valgmuligheder for omsorg og pleje.

Lovforslaget indeholder endvidere en opstramning på retssikkerhedsområdet, idet det ikke længere vil være muligt for kommuner at overlade myndighedsopgaver til selvejende institutioner. Der er dog indeholdt en overgangsbestemmelse, der sikrer videreførelse af eksisterende aftaler.

Hovedforslaget, som altså sikrer mulighed for, at den enkelte kommune kan indgå aftale med en privat virksomhed om udførelse af vederlagsfri sygepleje, imødekommer et ønske fra KL. Som det fremgår af høringssvar og af tidligere behandlinger, er KL optaget af at få flere frihedsgrader i tilrettelæggelsen af hjemmesygeplejeordning under respekt af lokale ønsker og behov.

KL 19.25

Forslaget udspringer således af et ønske fra kommunerne. Flere kommuner samarbejder nemlig med private om omsorgsopgaven, og her kan det være en særlig barriere for sammenhængen mellem plejen og omsorgen, at hjemmesygeplejersker som hovedregel ikke lovligt kan ansættes i samme virksomhed som det øvrige plejepersonale.

Når jeg siger som hovedregel, så skyldes det jo, at tilsynsrådet for Københavns Amt har erfare, at Søllerød Kommune helt lovligt har indgået en aftale om drift af et plejehjem med en pri-

vat virksomhed alene efter serviceloven. Det betyder, at privatansatte sygeplejersker her fuldt lovligt varetager sygeplejeopgaver for de dér boende borgere.

Men det er uhyre vigtigt at understrege, at lovforslaget ikke rækker en tøddel hverken ved borgernes rettigheder eller ved kommunens pligter. Kommunerne skal fortsat stå for den overordnede planlægning og for visitation af patienterne til ordningen.

Kommunen har det fulde ansvar for opgavevaretagelsen. Kommunerne skal føre tilsyn med, at borgerne får den service, de har krav på. Der sker ingen ændringer i borgernes klagemuligheder, og privatansatte sygeplejersker er underlagt samme krav om tavshedspligt m.v.

Det er også værd at bemærke, at flere af brugerorganisationerne peger på, at forslaget alene rummer valgmulighed for kommunerne, men ikke for borgeren. Der udtrykkes derfor et ønske om, at forslaget skal gå videre, således at kommunerne tilpligtes at tilbyde borgerne valgmulighed mellem et offentligt og et privat tilbud.

Det er mig magtpåliggende at understrege, at der ikke med dette forslag rettes nogen form for kritik af danske hjemmesygeplejersker. De har generelt et meget højt fagligt niveau, også et højt menneskeligt niveau. Men sygeplejerskers kompetencer og kvalifikationer er uafhængige af ansættelsesformen. Det ses bl.a. af, at der ydes et meget stort og et meget dygtigt arbejde af sygeplejersker ansat hos speciallæger, praktiserende læger, privathospitaler og som vikarer.

Det er beklageligt og dybt uheldigt, hvis der breder sig den opfattelse, at privatansat personale leverer ringere arbejde end offentligt ansatte. Der leveres kvalitetsarbejde i begge regier, men muligheden for fleksibel og integreret arbejdstilrettelæggelse er nu mest optimal, når de involverede medarbejdere har én og samme arbejdsgiver.

Det er baggrunden for dette forslag, som vi håber får støtte fra et flertal i Folketinget.

Karen J. Klint (S):

Da vores ordfører, René Skau Björnsson, er forhindret i at deltage i Tingets møde i dag, skal jeg læse hans ordførertale op.

Det ser ud, som om femte gang bliver lykkens gang for de nuværende regeringspartier. Det er nemlig femte gang, vi behandler dette forslag. Tingene har, siden vi sidst behandlede forslaget, forandret sig herinde i Folketinget. Denne gang er forslaget ikke stillet af oppositionspartierne i

Folketingssalen, men af den siddende regering, og vi kan godt tælle til, at der nu er flertal for forslaget.

Socialdemokratiet kan dog fortsat ikke støtte det fremsatte lovforslag. Bevæggrundene til, at vi afviser lovforslaget om en privatisering af hjemmesygeplejen, kan ikke siges bedre end i de høringssvar, der er fremsendt af de mennesker, der i dag har ordningen tæt på egen krop. Her tænker jeg på De Samvirkende Invalideorganisationer, LEV, Dansk Sygeplejeråd og Forbundet af Offentlig Ansatte. Vi har noteret os, at andre er helt positive eller bare noget positive.

Vi ser imidlertid ikke, at lovforslaget i tilstrækkelig grad imødegår den usikkerhed, en privatisering vil tilføre området, hvorfor vi ikke kan støtte forslaget.

Da ordføreren for Det Radikale Venstre heller ikke kan møde frem på grund af vejrliget i Jylland, skal jeg meddele, at Det Radikale Venstre gerne imødekommer regeringens forslag.

Birthe Skaarup (DF):

Jeg skal fra Dansk Folkepartis side udtrykke en positiv holdning over for forslaget her, som vi, som andre har været inde på, har behandlet flere gange.

Kl. 19.30

Vi har ikke noget imod i Dansk Folkeparti, at man skaber mulighed for at benytte privatansatte sygeplejersker, at man prøver nye tiltag, og at man afprøver, om andre faggrupper kan løfte opgaverne i forbindelse med de behov for serviceydelser, som kommunerne hele tiden står for at skulle løse.

Såfremt kvaliteten og effektiviteten samtidig forbedres, så er meget nået. Men vi vil under ingen omstændigheder være med til at svække den eksisterende hjemmesygeplejerskeordning over for brugerne. Selv om vi udmønter dette forslag med at give større valgfrihed, må den enkelte borger ikke stilles ringere, og det hverken håber vi eller tror på sker.

For vi tror på, at personalet i private ordninger vil være lige så ansvarlige mennesker, der kan løse omsorgs- og plejopgaver på et kvalificeret niveau. Såfremt det ikke sker, skal enhver kommunalbestyrelse have mulighed for at hjemkalde en given opgave igen.

Endvidere skal der udstikkes klare retningslinjer for, hvorledes opgaverne skal løses på et kvalificeret niveau.

Vi har faktisk allerede private vikarbureauer for sygeplejersker, så en lignende ordning, hvor

en kommunalbestyrelse kan inddrage privatansatte hjemmesygeplejersker plus andre faggrupper, er for os uproblematisk.

Blot som sagt tidligere: Man må forholde sig til kvaliteten, samt at plejen og økonomien svarer til det, kommunalbestyrelsen anser for rimeligt, såfremt opgaven skal løses forsvarligt.

I et af høringssvarene omtales det, at demente borgere ikke får den valgfrihed, som andre borgere vil få. Sådan er det desværre for denne svage gruppe, som vi også har i vores samfund.

Men Dansk Folkeparti har som sagt ikke noget imod, at vi prøver nye veje i fremtidens hjemmesygepleje ved at give valgfrihed til gavn og glæde for brugerne.

Så vi vil gå ind i en positiv udvalgsbehandling af forslaget, men samtidig også kræve, som det også er omtalt i lovforslaget, at der her indføres den bekendtgørelse om hjemmesygeplejerskeordningen i forslaget.

Else Theill Sørensen (KF):

Som det allerede har været nævnt, har det her forslag været til behandling, eller noget der ligner det i hvert fald, adskillige gange her i Tinget, og jeg har med interesse læst nogle af de debatter, der har været, om muligheden for kommunerne til at bruge privat hjemmesygepleje.

Der er jo ikke nogen grund til at tro, at nogen har ændret holdning til spørgsmålet om muligheden for private hjemmesygeplejerskeordninger, og det har vi heller ikke i Det Konservative Folkeparti.

Vi mener stadig, at det er positivt og godt at give kommunerne denne mulighed for at have friere hænder i tilrettelæggelsen af hjemmesygeplejen. Det er naturligvis vigtigt, at det også fremover er kommunalbestyrelsen, der er ansvarlig for, at der ydes vederlagsfri hjemmesygepleje efter lægehenvielse. Det er alene udførelsen af opgaven, der kan overlades til private.

I Det Konservative Folkeparti glæder vi os over, at det nu ser ud til, at dette gode forslag endelig vedtages.

Kristen Touborg (SF):

Da SF's ordfører ikke har mulighed for at være til stede i aften, skal jeg på SF's vegne komme med følgende udsagn:

SF er optaget af at give de enkelte borgere optimale vilkår til at bestemme over deres egen tilstand på egne præmisser. Deri ligger for SF et vigtigt princip, nemlig at valgfrihed sikres, så

også de svage grupper kan vælge på lige fod med de ressourcestærke.

Vi vil også gerne sikre os, at kvaliteten oprettholdes og gerne forbedres, således at forslaget ikke bruges til besparelser på bekostning af brugerne.

Derfor er SF umiddelbart positivt indstillet over for forslaget. Vi ser frem til den videre behandling i udvalget.

Kl. 19.35

Pernille Falcon (EL):

Enhedslisten kan ikke støtte forslaget, som det ligger. Hele social- og sundhedsområdet har et problem, som ikke kan blive løst ved en privatisering. Det er nemlig mangelen på rekruttering og fastholdelse af kvalificeret personale. Der er behov for en offensiv og langsigtet strategi, der kan sikre, at man kan få ansat det nødvendige personale, på samme måde som der er behov for en indsats, der kan bremse op for den voldsomme nedslidning, der sker af personalet i hele syge- og sundhedssektoren.

At give kommunerne mulighed for at inddrage privatleverandører i løsningen af hjemmesygeplejeopgaver giver ikke området flere kvalificerede hænder til at løse opgaverne. For de borgere, der har brug for ydelser fra hjemmesygeplejen, er det vigtigste, at de får den hjælp, de har brug for, og at der er kvalitet, kontinuitet og sammenhæng i ydelserne.

Ved at inddrage privatleverandører er der en reel fare for forringelse af kvaliteten. Den optimale kommunale hjemmepleje er en enhed, hvor de forskellige faggrupper udnytter hinandens faglige viden til borgerens bedste, og når personalet i hjemmesygeplejen og hjemmehjælpen, ergo- og fysioterapien og gerne også pensionskontoret kender hinanden, er mulighederne for en løbende tilpasning den bedst mulige.

Man kan sikre det team, der yder hjælp til den enkelte borger, og koordinere hinandens indsats og holde hinanden orienteret om ændringer, der nødvendiggør ændringer i tiltagene. Med flere leverandører forsvinder denne mulighed.

Vi har bemærket, at både Dansk Sygeplejeråd og Forbundet af Offentligt Ansatte er i tråd med Enhedslistens holdninger til det her spørgsmål, og vi vil da meget appellere til, at man tager deres høringssvar alvorligt i det videre udvalgsarbejde, for de tager markant afstand fra det forslag, der ligger her. Der er bl.a. en stor bekymring for konsekvenserne i forhold til hele uddan-

nelsen af kvalificeret personale. For hvem skal sikre, at der bliver tilstrækkelig mange praktikpladser i uddannelsesforløbene? Det er bare ét af de mange spørgsmål, der bliver stillet i forbindelse med høringssvarene.

Det kommer noget bag på mig, at SF er positive over for en privatisering på det her område, men det er da så nye toner fra SF's side. Vi har meget svært ved at se, at en privatisering af omsorgen er lig med kvalitet; det er det ikke efter Enhedslistens opfattelse.

Tove Videbæk (KRF):

Via dette forslag ønsker man at udvikle nye veje til at forbedre kvalitet og effektivitet af serviceydelser i kommunerne. Man ønsker at kunne udnytte de muligheder, der ligger i samspillet mellem den private og den offentlige sektor, og lovforslaget vil også kunne medføre større indflydelse for ældre medborgere og selvbestemmelse på den pleje, som de er blevet visiteret til.

Når ældre får større valgfrihed vedrørende hjælpen, kan det være med til at mindske den følelse af klientgørelse og afmagt, som mange ældre føler i dag. De vil i mindre grad føle sig som brikker, der skal passes ind i budgetrammer eller arbejdssekemaer, og som social- og sundhedsmyndigheder kan flytte rundt på efter for-godtbefindende. Ældre er jo mennesker, der fortjener en langt mere respektfuld behandling end den, vi mange steder p.t. tilbyder dem. De er mennesker, der skal tages alvorligt, og hvis følelser og meninger bliver taget seriøst. De skal tages med på råd, og de skal selv have et valg.

Og det her forslag mener vi kan være med til at gøre det muligt for ældre at vælge en hjemmesygeplejerske, som de måske endda kender, og som måske endda har samme livsholdning, som de selv har.

Forslaget går jo ud på, at patienten får lægehenvielse til vederlagsfri hjemmesygepleje, og herefter kan klienten vælge mellem den offentligt ansatte hjemmesygeplejerske eller en privatansat sygeplejerske. Kommunen skal naturligvis indgå aftalen. Kommunen skal indgå kontrakt med sygeplejersken, og kommunen har ansvaret, og kommunen skal føre tilsyn med, at borgerne får den service, de har krav på i den forbindelse. Så alt dette ændres der ikke på.

Det er klart, at gennemførelsen af det her må forudsætte et serviceniveau, der er mindst det samme som i en kommunal hjemmesygeplejerskeordning, og det indebærer jo bl.a., at de kommunale hjælpemidler skal stå til disposition for

de patienter, som de privatansatte sygeplejersker behandler, på samme måde som hvis sygeplejerskerne havde været kommunalt ansatte. Det indebærer naturligvis også, at de materialer, som hjemmesygeplejerskerne skal bruge til behandlingen, skal være gratis for patienten, for ellers er det jo ikke en gratis pleje for patienten.

Den foreslåede ordning vil også medføre en adskillelse mellem den, der udfører jobbet, og den, der er kontrolinstans, og det er vi absolut positive over for. Så forslaget, som det ligger her, kan Kristeligt Folkeparti helt gå ind for.

Kl. 19.40

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Det er jo en stor glæde at kunne slutte den del af arbejdsdagen, der byder på møde her i Folketingssalen, med at kunne konstatere, at der er flertal for dette forslag, og endog, det skal jeg ikke lægge skjul på, et noget større flertal end det, jeg på forhånd egentlig havde forventet efter at have iagttaget de positioner, som partierne historisk har indtaget i denne sag.

Jeg har med stor tilfredshed noteret mig, at Det Radikale Venstre – om end ved stedfortræder – har markeret opbakning til forslaget. For så vidt er det jo ikke en ny information. Det har jo været interessant ved tidligere behandlinger under den daværende regering at lytte til skiftende radikale ordførere, der på den ene side har tilkendegivet stor opbakning til ideen om, at kommunerne fik noget handlerum her, og på den anden side så måtte markere, at regerings-samarbejdet umuliggjorde, at man stemte for.

Derfor har situationen jo i virkeligheden været sådan gennem en årrække, at der reelt har været et politisk flertal for at give kommunerne det handlerum, hvilket har skabt den paradoksale situation, at vi har en enkelt dansk kommune i øjeblikket, der har været i karambolage med tilsynsrådet, fordi man ikke kunne få den frihedsgrad, selv om der de facto faktisk var et flertal i Folketingssalen, sådan som ordførerne i hvert fald markerede partiernes standpunkter her fra talerstolen.

Det er jo så en positiv følgevirkning af regeringsskiftet, at Det Radikale Venstre nu er sluppet fri og har en mulighed for at stemme ud fra egen overbevisning. Det er jo dejligt.

Og endnu dejligere er det at notere, at Socialistisk Folkeparti nu også bakker op omkring det

te forslag. Det vil jeg gerne kvittere for. Man kan sige, at hvis det var en position, der var indtaget lidt tidligere, så var forslaget jo vedtaget for år tilbage, men lad os nu skue fremad. Jeg synes, det er meget positivt, for det tegner jo en prognose om, at det her forslag kan vedtages med et meget bredt flertal.

Det var faktisk kun Enhedslisten og Socialdemokratiet, og endda i mildere toner end dem, man historisk har hørt, der talte imod, så det tegner et billede af et bredt flertal. Det synes jeg er godt, fordi det måske kunne være med til at indvarsle en ny tid i diskussionen om offentlig/privat. For hele hovedintentionen med forslaget her, sådan som fru Tove Videbæk senest var inde på det, er jo netop i virkeligheden at tydeliggøre noget ansvar og skabe modeller, hvor der er en meget klar ansvarsfordeling mellem dem, der visiterer, definerer serviceniveau, følger op på, om man lever op til det, man har lovet borgerne, og så dem, der udfører, hvad enten de, der nu udfører, så er private, eller er en afdeling af kommunen. Det er jo hele ambitionen.

Det har aldrig været en ambition at fremføre nogle meget dogmatiske ideer om, at private er bedre end offentlige eller vice versa. Med de udsagn, der har været fra begge sider af Folketingssalen om opbakning til forslaget, tager jeg det altså som et udtryk for, at der måske kan startes en ny æra, hvor vi tager udgangspunkt i borgerne, skaber valgmuligheder og ikke er så synderlig optaget af, om tilbuddet så tilbydes i privat regi eller i offentligt regi.

Så jeg ser frem til et spændende, konstruktivt udvalgsarbejde og til et væld af grønne knapper, når vi når så langt.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Sundhedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden

Den fg. formand (Inge Dahl-Sørensen):
Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen,
torsdag den 21. februar 2002, kl. 10.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvide til
den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 19.44
